

ANA CRESPO BERNI *
JOSEP VICENT BOIRA MAIQUES *

L'ESTUDI D'UN COMPONENT DE LA FORMACIÓ DE LA IMATGE PÚBLICA D'UNA CIUTAT: LA PREMSA LOCAL DIÀRIA. EL CAS DE LA CIUTAT DE VALÈNCIA

RESUMEN

La variedad de modos en que puede ser analizada la ciudad nos permite ir más allá del tratamiento estadístico de sus características socioeconómicas o su forma física. La forma en que la ciudad es vista y juzgada por los ciudadanos es otro aspecto interesante en el estudio de la geografía urbana.

En este artículo se analizan las referencias que la prensa local hace sobre la ciudad de Valencia, los temas que trata, las zonas que preferentemente ocupan su atención y las relaciones entre los distritos urbanos y el tratamiento positivo o negativo que de los mismos se hace.

SUMMARY

The great diversity of ways to study the urban world allows us to approach to the city with very different points of view. The most classical is the socioeconomic and morphological analysis. But there is another perspective in urban geography: the way how people conceive the city.

This research is an approach to the relationship between the local mass-media and the urban image. We have studied the most important newspapers of Valencia and the topics and areas, which more times appear in their pages and the relationship between certain urban districts and negative or positive imaginery.

1. INTRODUCCIÓ¹

Parlar de la imatge d'una ciutat és tant com parlar no sols del conjunt d'elements urbans (els seus carrers, les seues places, edificis, monuments i barris), sinó també dels judicis, sentiments, preferències i valoracions que fan referència a

* Departament de Geografia. Universitat de València.

¹ Volem agrair la col·laboració prestada per l'Oficina d'Estadística de l'Ajuntament de València en diverses sèries estadístiques utilitzades i el seu tractament gràfic.

ells. Aquesta imatge pública, és a dir, compartida, no és una construcció neutra, ni involuntària (malgrat que, sovint, siga poc conscient) i tampoc una barreja aleatòria i atropellada que es forma dins el cap dels ciutadans.

És per aquesta raó que la imatge que ofereix una ciutat (o els seus mitjans de comunicació en aquest cas) pot ser estudiada de forma profitosa i rendable.

Si bé ha estat la batejada «geografia de la percepció» qui abans que cap altra aproximació ens ha mostrat la importància de complementar l'estudi clàssic de la ciutat amb la vessant del coneixement de l'espai subjectiu i de la imatge urbana, el tema concret de premsa i ciutat ha estat també analitzat des d'altres enfocaments. Així doncs, podem dir que són tres les possibles perspectives per a estudiar la relació mitjans de comunicació-espai urbà:²

1) L'aproximació cognitiva-comportamental. L'estudi de la premsa local en funció de dos trets fonamentals d'aquesta: la creació i la transmissió de les imatges sobre espais concrets que, junt amb altres experiències del medi, conformen el mapa mental de l'espai urbà. Les decisions espacials dels ciutadans i els judicis i valoracions dels seus espais de vida no són aleatoris i es veuen influïts per la cognició ambiental (procés mitjançant el qual l'ésser humà estructura l'espai i li dóna significació), que al seu torn, sovint és determinada per la quantitat i qualitat d'informació que permet conèixer l'espai. L'anàlisi del fet resultant (mapa mental i imatge pública de la ciutat) i de les distintes formes d'experimentar l'espai (p. e. els mitjans de comunicació) permeten complementar els útils que tenim al nostre abast per a explicar el comportament, les actuacions i les valoracions dels habitants dins d'una ciutat.

L'estudi de l'espai subjectiu per part de l'aproximació denominada, no sense discussió, «geografia de la percepció», ha demostrat que l'ésser humà construeix un esquema de la realitat (que comprén tant imatges viscudes com elements i estructures espacials, judicis, símbols, etc.) dins el seu cervell i que es pot reflectir al seu comportament diari. Aquest esquema és modificat d'acord amb una sèrie de filtres socials, culturals i personals que hi ha entre l'espai geogràfic i el mental. Un d'aquests és l'experiència directa del medi (absència o presència de la persona en un determinat espai), d'altres són l'educació i la càrrega cultural i social que usualment condicionen aquella experiència. Dins d'aquest esquema general, la premsa diària local juga un paper importantíssim no sols en la transmissió de notícies sobre espai allunyats de la persona, sinó també en la creació de les condicions (esments, valoracions, avaluacions, preferències) que permetran o, pel contrari, inhibiran l'experiència del lector respecte un determinat espai. Altres mitjans de comunicació, per la seua pròpia estructura organitzativa, no compten amb un paper tan privilegiat com a portaveus de les notícies locals. A hores d'ara, quan la televisió s'ocupa molt més d'escala regional, nacional, estatals o fins i tot internacionals, són els diaris locals els responsables de conduir el lector als

² SEAMON, D. (1987): "Commentary on: Geography, the Media and Popular Culture" edited by Burgess, J. and Gold, J. R. St. Martin's Press, 1985, *Environment and Behavior*, vol. 19, 2, pp. 260-262.

propis espais urbans de la seua ciutat i, a més a més de delimitar-los, els caracteritza i diferencia d'altres espais veïns.

2) L'aproximació radical. Des d'una visió crítica i marxista, la premsa s'estudia pel seu paper ideològic, ja que no sols recull una opinió política determinada, sinó que pot arribar a ser estandard d'un grup social determinat o bé d'una ideologia social majoritària, reforçant diàriament les normes polítiques, socials i culturals d'una comunitat. Esbrinar i, en el seu cas, denunciar aquesta funció dins el sistema ideològic dominant i les seues repercussions dins el sistema urbà, és l'objectiu fonamental d'aquesta línia d'investigació.

3) L'aproximació fenomenològica. Pot ser la menys coneguda i difosa al si de la ciència geogràfica. Tracta d'aclarir la relació experiencial del món que posseeix un subjecte o una col·lectivitat humana a través de la premsa local, exponent dels valors compartits i dels punts de vista generalment acceptats com expressió d'una cultura pròpia. L'estil de vida d'una comunitat, d'una minoria cultural, lingüística o social pot aparèixer clarament en aquests mitjans. A més a més, la premsa, amb la seua actuació contribueix indubtablement a la creació del sentit de lloc («*sense of place*» en anglés), definit com aquelles «qualitats fisiològiques, socials (poder) i psíquiques (vivències) conferides als llocs. Els espais tenen per aquest sentit una imatge dotada d'una identitat, estructura i significació»³ i que ajuda al subjecte a construir un sentiment de pertanyença a un determinat espai.

La nostra investigació es planteja un treball més modest que tot açò. Aspirem a participar dels trets generals de les tres línies i aproximar-nos a un món tan complex com és el de l'espai urbà garbellat pel tamís de la premsa local.

Amb el creixement de la gran ciutat, el paper de la premsa local és més rellevant encara. Dins un municipi de més de 700.000 habitants i 13.400 hectàrees com és el de València, moltes vegades l'única referència que una persona pot tenir d'un barri situat a quilòmetres de la seua residència i del seu espai d'acció és la notícia que apareix al diari local. Sense més experiència que aquesta, és indubtable el paper que els mitjans de comunicació juguen en la projecció del medi urbà entre els habitants i els visitants d'una ciutat.

2. METODOLOGIA DEL TREBALL

L'objectiu d'aquest treball ha estat esbrinar quina és la imatge urbana de la ciutat de València i dels seus barris projectada per la seua pròpia premsa local i diària. Per això hem analitzat els dos periòdics publicats a la capital valenciana: *Las Provincias* i *Levante*, seleccionant totes les notícies referents al municipi en general, als seus barris o a altres elements i institucions urbanes enclavats dins els límits municipals.

³ P. 320. BAILLY, A. S. (1979): *La percepción del espacio urbano*, Inst. Estudios Administración Local, Madrid.

El mètode de treball ha estat el següent. Hem procedit a fer un mostreig sistemàtic d'un de cada tres dies de la setmana sobre cadascun dels dos diaris, és a dir, seleccionarem l'exemplar, p. e., del dia 1, del dia 4, del dia 7, etc., deixant dos dies entremig. Per a assegurar el major abast de la nostra investigació, els mostreigs dels dos diaris s'encetaren en dies diferents, per la qual cosa, si *Las Provincias* va ser analitzat els dies 1, 4, 7, 10... de qualsevol mes, *Levante* ho va ser els dies 3, 6, 9... d'aqueix mateix mes. D'aquesta manera, només dos dies de cada setmana restaren fora del nostre anàlisi.

Amb l'exemplar a la mà, es va fer una fitxa per a cada notícia que parlara d'algun element de la ciutat de València (exceptuant els esports i la propaganda publicitària). En total varen ser més de 240 números llegits i 3.300 fitxes classificades dins una base de dades creada i gestionada informàticament i que ha estat la font per als nostres estudis.

Cadascuna de les fitxes comptava amb la pròpia referència al punt, zona o element de la ciutat de València, la seua localització i diversos *ítems* que ens possibilitaren fer una agrupació posterior segons diversos camps d'interés.

A partir d'ací estudiarem els resultats obtinguts del tractament estadístic de les referències. En primer lloc realitzarem l'anàlisi temàtica, comprovant els temes majoritaris, l'espai dedicat a cadascun d'ells, les diferències segons diaris, les diverses orientacions i el seu tractament editorial, per continuar amb l'anàlisi espacial de les notícies, la distribució segons barris i districtes, correlacions amb possibles variables explicatives, etc.

3. ANÀLISIS DE LA GENERACIÓ I DISTRIBUCIÓ TEMÀTICA DE LES REFERÈNCIES

3.1. *Temes més esmentats*

Una de les anàlisis principals ha estat la temàtica a la qual les referències feien esment. Establirem 19 temes generals on poder col·locar totes les notícies trobades en els diaris. Aquests temes són: 1) Dotacions urbanes (amb informacions sobre servicis urbans, infraestructures, dotacions). 2) Seguretat ciutadana (delinqüència, ordre públic). 3) Urbanisme i planificació. 4) Salut i higiene (contaminació urbana, salubritat de les aigües, higiene als centres públics, etc.). 5) Tràfic. 6) Educació (assumptes relacionats amb les dues universitats de València, escoles, col·legis, etc.). 7) Marginació social (minories ètniques, barraques i pobresa urbana, grups marginals, etc.). 8) Cultura (fonamentalment els actes culturals). 9) Tradicions. 10) Relacions exteriors (visites, encontres, etc.) 11) Població (sobretot aspectes demogràfics). 12) Habitatge (producció i ús de l'habitatge, nous edificis i zones de poblament dirigides, qualitats, preus). 13) Economia municipal (pressupost i hisenda municipal, transferències de l'Administració central). 14) Societat. 15) Política municipal. 16) Participació ciutadana. 17) Art i història. 18) Altres temes sense classificar, i 19) Referències al 750 Aniversari

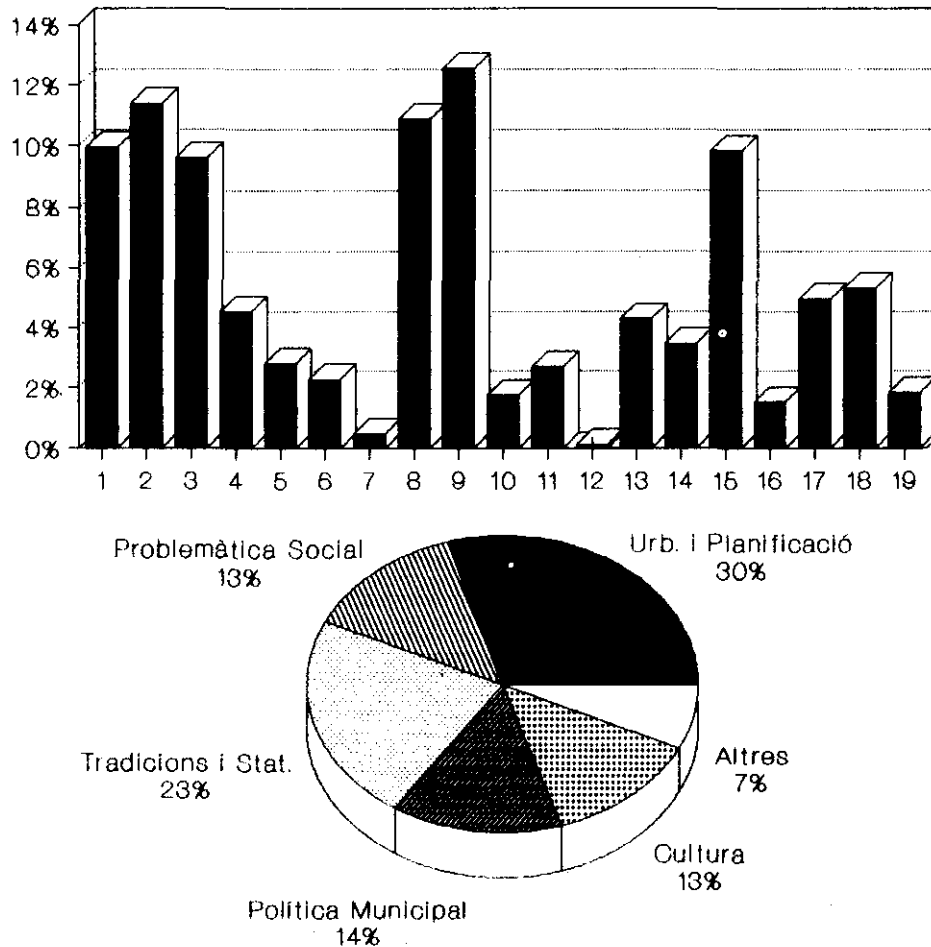

Fig. 1.—Notícies agrupades per temes. Ciutat de València. 1. Dotacions. 2. Seguretat ciutadana. 3. Urbanisme. 4. Salut i higiene. 5. Tràfic. 6. Educació. 7. Marginació social. 8. Cultura. 9. Tradicions. 10. Relacions exteriors. 11. Població. 12. Habitatge. 13. Economia. 14. Societat. 15. Política. 16. Participació ciutadana. 17. Art i Història. 18. Altres. 19. 750 Aniversari.

de la Conquesta de la ciutat de València, que es va celebrar al llarg del 1988 (fig. 1).

Entre els aspectes clarament en destaquen alguns. Les notícies més importants (per sobre el 10%) ens parlen de tradicions, seguretat ciutadana i cultura. Per sota, però molt a prop d'aquesta xifra, trobem els esments a dotacions urbanes, política i urbanisme. En canvi a penes hi són presents als diaris valencians les qüestions sobre habitatge, marginació social, participació ciutadana, relacions exteriors i aquelles que, per l'any analitzat, recollien els actes commemoratius del

750 Aniversari. Tots cinc no hi arriben en cap cas al 2% dels esments totals. En el cas de les referències al 750 Aniversari, lògicament la seua presència no pot ser majoritària per tractar-se d'un tema molt puntual i per estar constituït només per les seues pròpies referències (no és agrupació d'altres).

Per simplificar l'ample panorama temàtic, sobretot pensant en posteriors combinacions amb altres variables, agruparem els 19 temes en 6 grans ítems. Aquests són:

- Gran tema 1: Urbanisme i planificació (dotacions urbanes, urbanisme, tràfic, habitatge i salut i higiene).
- Gran tema 2: Problemàtica social (seguretat i participació ciutadana, marginació social i població).
- Gran tema 3: Tradicions i societat (societat, tradició, art, història i 750 Aniversari).
- Gran tema 4: Política municipal (política i economia municipal).
- Gran tema 5: Cultura (cultura i educació).
- Gran tema 6: Altres (relacions exteriors i d'altres).

Hi destaquen dos grans temes per la seua importància: aquell que anomenem urbanisme i planificació, seguit pel batejat com tradicions.

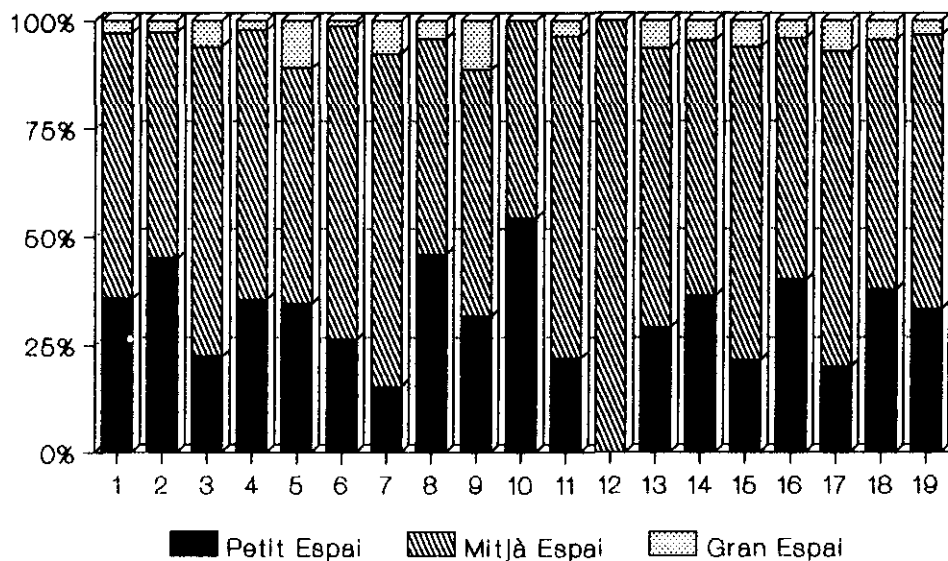

Fig. 2.—Amplitud dedicada als temes. Ciutat de València. 1. Dotacions. 2. Seguretat ciutadana. 3. Urbanisme. 4. Salut i higiene. 5. Tràfic. 6. Educació. 7. Marginació social. 8. Cultura. 9. Tradicions. 10. Relacions exteriors. 11. Població. 12. Habitatge. 13. Economia. 14. Societat. 15. Política. 16. Participació ciutadana. 17. Art i Història. 18. Altres. 19. 750 Aniversari.

3.2. *Amplitud dedicada als diferents temes*

Gairebé tan important com el número de referències relacionades amb un tema, és l'espai total dedicat a ell. És interessant conèixer si, p. e., les referències a urbanisme i planificació són moltes, però amb petits espais o poques, però amb amples tractaments. És per això que hem relacionat els temes i l'espai dedicat a cadascun d'ells.

D'aquesta manera podem corregir algunes de les nostres primeres impressions i matisar les dades brutes esmentades. Amb l'excepció de les relacions exteriors, tots els temes són enquadrats dins l'espai majoritari comprés entre una columna i mitja pàgina, anomenat a la figura 2 *mitjà espai*. El *petit espai* (menys d'una columna) compta amb els majors percentatges als temes de relacions exteriors, cultura, seguretat i participació ciutadana (sempre per sobre el 40%). Per contra, dins el *gran espai* (una pàgina sencera o més) destaquem tradicions, tràfic, marginació social i art i història.

3.3. *Temes tractats segons diari*

L'anàlisi per diaris revela algunes diferències pel que respecta als temes esmentats. *Las Provincias* supera el diari *Levante* en la preocupació per la seguretat ciutadana, habitatge i art i història. En canvi, aquest últim avantatja al primer en tots els altres temes, en especial a salut i higiene, cultura, relacions exteriors i participació ciutadana, trobant-se a la par en quant a referències sobre marginació social (fig. 3).

Per grans temes, *Las Provincias* ultrapassa només el *Levante* en problemàtica social i tradicions, publicant doncs menys notícies en tots els altres grans temes, en especial en cultura i vida municipal.

3.4. *Orientació dominant dels temes esmentats*

Malgrat la subjectivitat que comporta tota interpretació, ens decidirem també a dedicar una reflexió al to de cada referència fixada. Així, atorgarem a cadascuna d'elles la qualificació de: «neutra» (exposició descriptiva dels fets), «crítica» o negativa (denúncia de problemes urbans) o «exaltadora» o positiva (resolució de problemes, exaltació de persones, zones o col·lectius urbans, etc.). En general, podem dir que les notícies de caire «neutre», és a dir, sense un matís evident en un o altre sentit, dominen (63%) sobre aquelles clarament negatives (25%) i positives (12%).

Aquest apartat, que pot semblar massa abstracte pel gran nombre de referències sense qualificació, es torna més interessant, al nostre parer, quan l'anàlisi de l'orientació es fa sobre les notícies referides als distints temes que apareixen a la premsa valenciana. Així, no és estrany trobar temes que majoritàriament reben un tractament «crític» o negatiu, com ara les notícies referides a l'urbanisme i planificació, salut i higiene, marginació social i població. Curiosament, cap tema

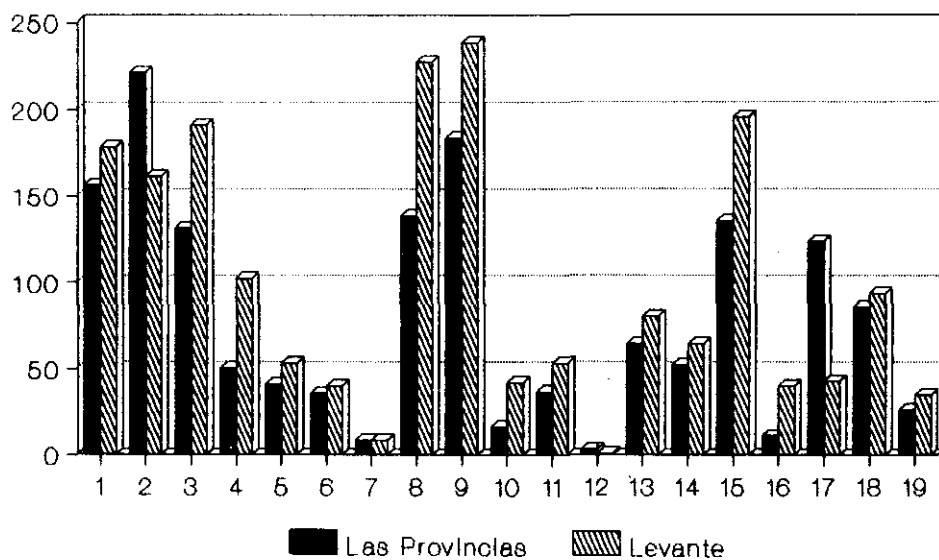

Fig. 3.—Temes tractats segons diari. Ciutat de València. 1. Dotacions. 2. Seguretat ciutadana. 3. Urbanisme. 4. Salut i higiene. 5. Tràfic. 6. Educació. 7. Marginació social. 8. Cultura. 9. Tradicions. 10. Relacions exteriors. 11. Població. 12. Habitatge. 13. Economia. 14. Societat. 15. Política. 16. Participació ciutadana. 17. Art i Història. 18. Altres. 19. 750 Aniversari.

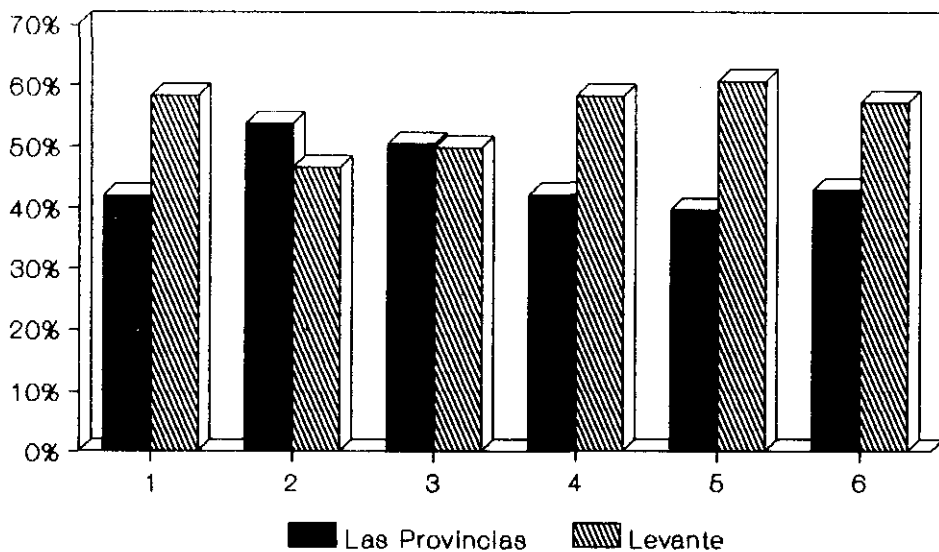

Fig. 3.—Grans temes segons diari. Ciutat de València. 1. Urbanisme i planificació. 2. Problemàtica social. 3. Tradicions i societat. 4. Política municipal. 5. Cultura. 6. Altres.

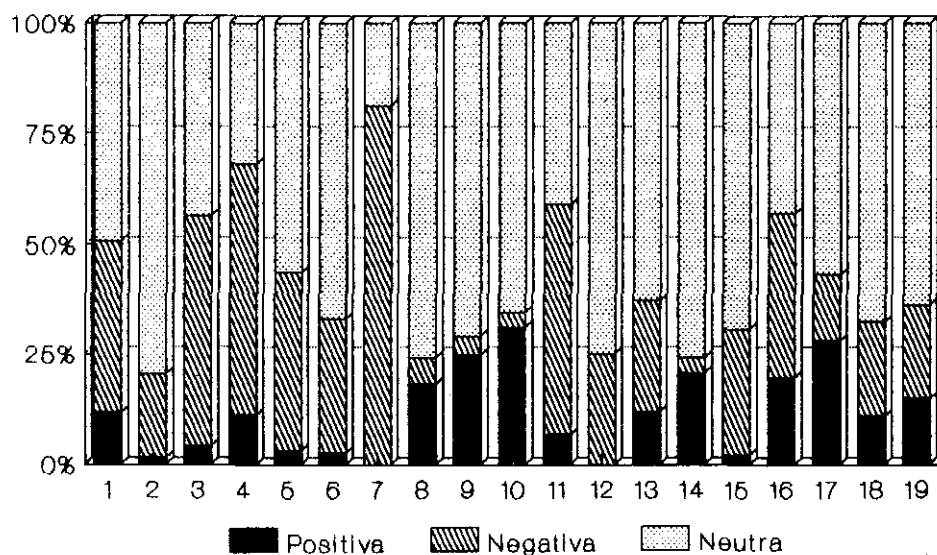

Fig. 4.—Orientació dels temes. Ciutat de València. 1. Dotacions. 2. Seguretat ciutadana. 3. Urbanisme. 4. Salut i higiene. 5. Tràfic. 6. Educació. 7. Marginació social. 8. Cultura. 9. Tradicions. 10. Relacions exteriors. 11. Població. 12. Habitatge. 13. Economia. 14. Societat. 15. Política. 16. Participació ciutadana. 17. Art i Història. 18. Altres. 19. 750 Aniversari.

compta amb una orientació positiva dominant. Malgrat tot hi ha temes per sobre el 20% de referències positives, com ara els de relacions exteriors, art i història, tradicions i societat (fig. 4).

3.5. Temes esmentats segons el seu tractament a la premsa diària

A la taula 1 podem apreciar les referències fixades i el seu tractament periòdic. De les seccions habituals en les quals es divideix la informació d'un diari, les *cartes al director* tracten de tres temes principals: dotacions urbanes, urbanisme i salut i higiene. En canvi, no hi ha cap referència als temes de relacions exteriors i habitatge, i molt poques (menys d'l'1% respectivament) a marginació social, societat i participació ciutadana.

Les *entrevistes* es centren en els apartats de cultura, tradicions i política, que agrupen més del 45% de les publicades. En canvi, no hi ha una sola referència en aquesta secció a l'habitatge, i tan sols un l'5% respectivament de les entrevistes fan esment a marginació social i relacions exteriors.

Els *editorials* versen en major grau d'assumptes relacionats amb l'art i història, tradicions, política i urbanisme i planificació, havent-hi molt poques ocasions (sempre per sota l'1%) en què es tracte marginació social, relacions exteriors, habitatge i participació ciutadana. Com podem veure, ambdues últimes seccions (de les més importants dels diaris perquè canalitzen l'opinió del propi

TAULA 1

Tractament periodístic de les notícies per temes

TEMES	A	B	C	D	E	F
Dotacions	5'1%	11'4%	8'6%	19'8%	5'6%	10'7%
Seguretat ciutadana	6'1%	7'7%	18'6%	8'4%	2'1%	5'4%
Urbanisme	9'7%	10'4%	7'1%	14'5%	13'3%	14'3%
Salut i higiene	4'6%	4'5%	3'1%	11'5%	1'5%	13'7%
Tràfic	2'6%	2'3%	2'9%	2'3%	2'1%	7'7%
Educació	2'0%	2'9%	1'8%	2'3%	2'6%	0'0%
Marginació social	1'5%	0'4%	0'2%	0'8%	0'5%	2'4%
Cultura	16'8%	8'1%	15'1%	2'3%	9'2%	2'4%
Tradicions	15'8%	14'7%	10'1%	6'9%	16'4%	10'1%
Relacions exteriors	1'5%	1'2%	2'8%	0'0%	0'0%	0'6%
Població	2'0%	3'5%	1'5%	6'1%	1'0%	5'4%
Habitatge	0'0%	0'2%	0'0%	0'0%	0'5%	0'0%
Economia	3'1%	4'2%	4'8%	5'3%	4'1%	1'2%
Societat	3'6%	3'4%	3'6%	0'8%	4'6%	3'6%
Política	13'3%	11'6%	8'4%	4'6%	13'8%	1'8%
Participació ciutadana	2'6%	1'3%	1'8%	0'8%	0'5%	0'6%
Art i història	3'6%	6'1%	2'1%	2'3%	17'4%	6'5%
Altres	4'1%	4'6%	5'3%	7'6%	3'6%	12'5%
750 Aniversari	2'0%	1'7%	2'0%	3'8%	1'0%	0'6%
<i>Total</i>	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Urbanisme i planificació	24'0%	32'0%	23'2%	54'2%	23'6%	52'1%
Problemàtica social	10'2%	9'6%	20'6%	9'9%	3'6%	8'4%
Tradicció i societat	25'0%	25'7%	17'8%	13'7%	39'5%	21'0%
Política municipal	16'3%	15'8%	13'3%	9'9%	17'9%	3'0%
Cultura	18'9%	11'0%	17'0%	4'6%	11'8%	2'4%
Altres	5'6%	5'8%	8'2%	7'6%	3'6%	13'2%
<i>Total</i>	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: *Levante i Las Provincias*.

Elaboració propia.

A: Entrevistes. B: Articles signats. C: Notes redacció. D: Cartes al director. E: Editorials. F: Fotografies.

periòdic i de l'empresa) comparteixen una mateixa temàtica general i reforcen la idea de que existeix un punt de vista dominant sobre la situació urbana i sobre la imatge de la ciutat que els mitjans de comunicació ofereixen als seus compradors.

Les *fotografies* publicades, un altre tractament interessant per la seua plasticitat i senzillesa de comprensió, expressen, en canvi, una visió més crítica dels problemes urbans, ja que gairebé un 50% de les aparegudes en aquell any, tracten dels temes d'urbanisme, de salut i higiene, dotacions urbanes i tradicions.

Els *articles signats* per un redactor comparteixen trets dels comentaris anteriors, en predominar les tradicions, política, dotacions i urbanisme, fent poc de cas a la problemàtica de la marginació social i de l'habitatge. Per últim, les

notes de redacció afecten en major mesura els temes de la seguretat ciutadana, cultura i tradicions.

Si analitzem els grans temes, la tendència és molt més clara, car tant les notes de redacció, com les notícies signades, les cartes al director i les fotografies afecten majoritàriament el conjunt temàtic batejat com urbanisme i planificació. Per contra, les entrevistes i els editorials opten pel gran tema de les tradicions.

Sembla, doncs, que hi ha dues cares de València diferents, o en tot cas, un repartiment de les funcions dins la premsa valenciana. Per una banda, la València de les cartes al director, les fotografies i, en menor mesura, la dels redactors i redacció, amb especial interès pels problemes de dotacions, higiene, abandonament, amb preocupacions per l'aspecte arquitectònic i visible de la ciutat, però poca atenció als problemes socials, a banda dels ocasionats per la delinqüència i la inseguretat ciutadana. Per contra, la València dels editorials i de les entrevistes, un poc més allunyada de la polèmica urbana i que recull una temàtica tradicional, amb aspectes relacionats amb la societat i el caràcter de la ciutat de València, tant des del punt de vista històric, arquitectònic com artístic.

4. ANÀLISI DE LA DISTRIBUCIÓ ESPACIAL DE NOTÍCIES A LA CIUTAT DE VALÈNCIA

Aquesta segona part de l'anàlisi la centrarem sobre la freqüència d'esments a espais organitzats segons les diferents unitats administratives en les quals València es divideix: barris i districtes.

La ciutat de València té una primera estructura socioadministrativa formada per 19 districtes, i una segona o inferior de 87 barris. En aquest estudi hem optat per deixar de banda un districte sencer (l'anomenat Pobles del Nord) i quatre barris pertanyents tots ells al districte Pobles del Sud (Saler, Pinedo, el Palmar i el Perellonet). La raó d'aquesta eliminació és l'escàs caràcter urbà dels mateixos, puix són tots assentaments rurals deslligats físicament de l'espai urbanitzat i allunyants del cos de la ciutat.

4.1. *Freqüència relativa d'esments segons districtes i barris*

4.1.1. *Distribució de les notícies segons barris*

Com es recull a la figura 5 i a la taula 2, els barris que reben més atenció de la premsa valenciana són (de més a menys): Sant Francesc, Mestalla, la Seu, Carrasca, Cabanyal-Canyamelar, Xerea, Russafa, Exposició i el Carme. Tots aquests superen el límit del 3'51% de les notícies fitxades. En canvi, Albors, Tormos, Sant Antoni, Trinitat o Beniferri, entre d'altres, mai no són citats al llarg de l'any d'estudi en cap dels dos diaris.

L'aglomeració de barris de distintes formes i tamanys compliquen en certa

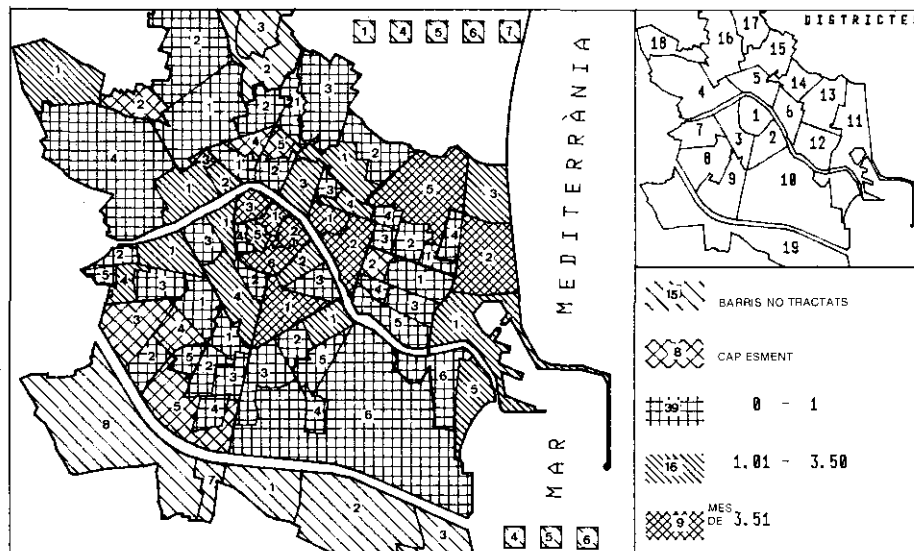

Fig. 5.—Percentatge sobre el total de les notícies per barris. (En el peu: Noms dels barris i districtes.)

1. Ciutat Vella	2. Soternes	13. Algirós
1. La Seu	3. Tres Forques	1. L'illa Perduda
2. La Xerea	4. Font Santa	2. Ciutat Jardí
3. El Carme	5. La Llum	3. L'Amistat
4. El Pilar		4. La Vega Baixa
5. El Mercat	8. Patraix	5. La Carrasca
6. Sant Francesc	1. Patraix	
	2. Sant Isidre	14. Benimaclet
2. L'Eixample	3. Vara de Quart	1. Benimaclet
1. Russafa	4. Safranar	2. Camí de Vera
2. Pla del Remei	5. Favara	
3. Gran Via		15. Rascanya
	9. Jesús	1. Els Orriols
3. Extramurs	1. La Raiosa	2. Torrefiel
1. El Botànic	2. L'Hort de Senabre	3. Sant Llorenç
2. La Roqueta	3. La Creu Coberta	
3. La Petxina	4. Sant Marcellí	16. Benicalap
4. Arrancapins	5. Camí Real	1. Benicalap
		2. Ciutat Fallera
4. Campanar	10. Quatre Carreres	
1. Campanar	1. Mont-Olivet	17. Pobles del Nord
2. Les Tendetes	2. En Cortis	1. Benifaraig
3. El Calvari	3. Mafilla	2. Poble Nou
4. Sant Pau	4. Fonteta de Sant Lluís	3. Carpesa
	5. Rovella	4. Cases de Bàrcena
5. La Sardà	6. La Punta	5. Mauella
1. Marxalenes		6. Massarrojos
2. Morvedre	11. Pobles Marítims	7. Borboto
3. Trinitat	1. El Grau	
4. Tormos	2. Cabanyal-Canyamelar	18. Pobles de l'Oest
5. Sant Antoni	3. La Malva-rosa	1. Benimàmet
	4. Beteró	2. Beniferri
6. El Pla del Real	5. Natzarct	
1. Exposició	6. Les Moreres	19. Pobles del Sud
2. Mestalla		1. El Forn d'Alcedo
3. Jaume Roig	12. Camins al Grau	2. Castellar-Oliverar
4. Ciutat Universitària	1. Aiora	3. Pinedo
	2. Alhors	4. El Saler
7. L'Olivereta	3. La Creu del Grau	5. El Palmar
1. Nou Moles	4. Camí Fondo	6. El Perellonet
	5. Penya-roja	7. La Torre
		8. Faitanar

TAULA 2

Notícies que fan esment a barris de la ciutat de València

BARRIS	A	BARRIS	B
Sant Francesc	178	La Carrasca	57'83
Mestalla	123	La Seu	36'47
La Seu	108	Sant Francesc	25'60
La Carrasca	99	La Xerea	16'14
Cabanyal-Canyamelar	81	Ciutat Universitària	13'21
Russafa	75	El Mercat	13'09
La Xerea	75	Mestalla	11'68
Exposició	66	Exposició	10'03
El Carme	64	Penya-roja	9'14
La Malva-rosa	54	El Carme	9'07
Benimàmet	49	Les Tendetes	7'73
El Mercat	47	Fontsanta	7'41
El Grau	44	El Grau	5'46
Les Tendetes	44	Favara	5'13
Ciutat Universitària	42	Natzaret	4'17
Campanar	38	Benimàmet	4'15
Nou Moles	36	La Malva-rosa	3'97
Fontsanta	35	Campanar	3'55
Trinitat	33	Trinitat	3'49
Natzaret	31	Cabanyal-Canyamelar	3'43
Benimaclet	27	Russafa	2'81
Arrancapins	24	El Botànic	2'78
Mont-Olivet	20	Soternes	2'75
El Botànic	20	El Pilar	2'64
Pla del Remei	19	Beteró	2'60
Patraix	17	Pla del Remei	2'17
Beteró	15	La Roqueta	1'95
Soternes	14	Sant Isidre	1'94
El Pilar	13	La Vega Baixa	1'88
Favara	13	Sant Llorenç	1'63
Morvedre	13	La Torre	1'55
Sant Isidre	12	Font Sant Lluís	1'53
Benicalap	12	L'Amistar	1'39
Aïora	12	Nou Moles	1'36
L'Amistar	11	La Llum	1'32
Gran Via	10	Benimaclet	1'29
La Roqueta	10	Morvedre	1'20
La Petxina	10	Jaume Roig	1'18
Ciutat Jardí	9	La Punta	1'14
Jaume Roig	9	Faitanar	1'06
La Vega Baixa	9	Arrancapins	1'01
La Creu del Grau	8	Mont-Olivet	0'98
Tres Forques	8	Pinedo	0'96
L'Illa Perduda	8	L'Illa Perduda	0'89
Malilla	7	Les Moreres	0'79
Penya-roja	7	Patraix	0'77
Sant Marcel·lí	6	El Forn d'Alcedo	0'71

BARRIS	A	BARRIS	B
La Punta	6	Gran Via	0'70
Na Rovella	5	Ciutat Jardí	0'70
Marxalenes	5	La Creu del Grau	0'67
Font Sant Lluís	5	Tres Forques	0'67
La Creu Coberta	4	La Creu Coberta	0'66
La Llum	4	La Petxina	0'60
Torreïel	3	Sant Marcel·lí	0'57
Sant Llorenç	3	Aiora	0'55
La Raiosa	3	Camí Fondo	0'54
Sant Pau	3	Sant Pau	0'54
Camí de Vera	2	Camí de Vera	0'52
Castellar-Oliver	2	Malilla	0'49
En Corts	2	Marxalenes	0'44
Pinedo	2	Benicalap	0'41
Camí Fondo	2	Na Rovella	0'40
Les Moreres	1	Castellar-Olivereta	0'31
El Forn d'Alcedo	1	La Raiosa	0'22
L'Hort de Senabre	1	En Corts	0'18
Ciutat Fallera	1	Ciutat Fallera	0'17
La Torre	1	Torreïel	0'13
Els Orriols	1	L'Hort de Senabre	0'07
Faitanar	1	Els Orriols	0'06
Albors	0	Sant Antoni	0'00
Tormos	0	Tormos	0'00
Sant Antoni	0	Beniferri	0'00
Beniferri	0	El Calvari	0'00
El Calvari	0	Safranar	0'00
Camí Real	0	Albors	0'00
Vara de Quart	0	Camí Real	0'00
Safranar	0	Vara de Quart	0'00

Font: *Levante i Las Provincias*.

Elaboració pròpia.

Columna A: Notícies agrupades per barris.

Columna B: Notícies per 1.000 habitants i barris.

mida la comprensió. Per fer més senzilla la lectura general, hem simplificat aquest mapa amb tres trames (fig. 6).

Així, amb negre i sense solució de continuïtat, els barris amb més del 3'51% dels esments apareguts. Amb quadrícula es mostren els situats entre l'1'01% i el 3'50%, i amb línies, aquells amb menys de l'1% de les referències. Així podem parlar lògicament de tres agrupacions espacials evidents: 1) Els barris centrals de la ciutat de València: no debades de les nou seccions amb més referències, quatre (Sant Francesc, la Seu, Xerea i el Carme) són dins el centre històric i tres més (Mestalla, Russafa i Exposició) dins la segona ronda o Trànsits. 2) La corona perifèrica que envolta el nucli central (pràcticament la resta de barris inclosos dins aquesta ronda). 3) L'àrea restant de València, fonamentalment fora d'allò que es pot considerar el «cos» de la ciutat.

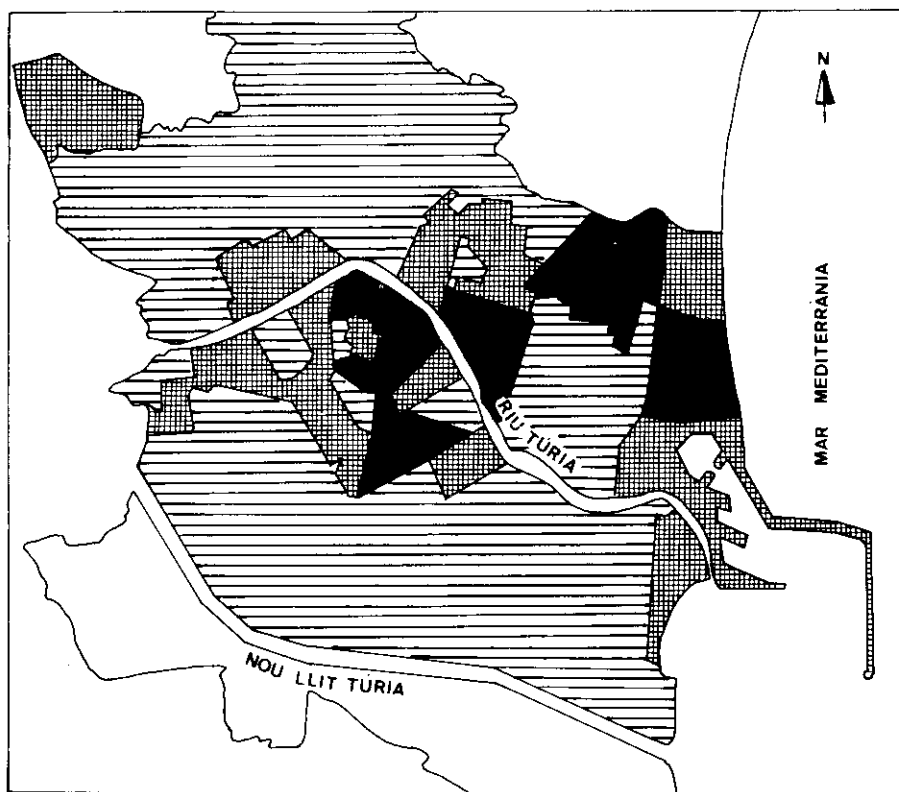

Fig. 6.—Percentatge d'esments apareguts. Negre, barris amb més de 3'51%; quadrícula, entre 1'01 i 3'5%; línies, menys de 1'1%.

Aquest esquema és vàlid, però amb alguns matissos. Potser el més important d'ells és la presència de la façana marítima valenciana que retoca el possible sistema concèntric que adés comentàvem. Efectivament, la importància de les notícies generades als quatre barris capitalins en contacte amb la mar (Cabanyal-Canyamelar, Malva-rosa, Natzaret i Grau) evidencia que la premsa diària recull a les seues pàgines, una ciutat que compta amb dos focus d'atenció fonamentals: el centre històric (junt a alguns altres barris centrals) i, per altra banda, la façana marítima valenciana. Així doncs, la ciutat de València reflectida als diaris s'assembla més a un eix longitudinal de direcció est-oest que a una estructura concèntrica a partir del cor tradicional i històric urbà. Un poc més avant incidirem altra vegada en aquesta hipòtesi.

Malgrat tot, la ciutat de València que apareix als seus diaris és clarament una ciutat parcial, selectiva, deformada i concentrada al seu centre. Algunes xifres ens serviran per demostrar aquesta afirmació.

Si fem un recompte de les notícies generades pels barris situats fora de la sego-

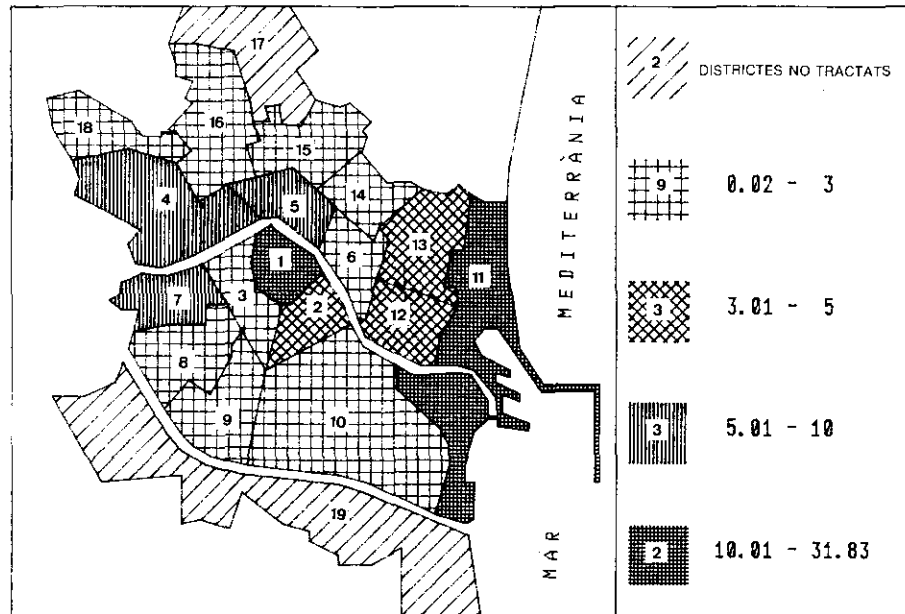

Fig. 7.—Percentatge sobre el total de notícies per districtes.

na ronda, ens adonarem que dins el seu conjunt de gairebé 440.000 habitants (un 60% de la població total de la ciutat) i més d'11.000 hectàrees (88% de la superfície municipal) es genera només un 44% de les notícies referents als diferents barris de València. En canvi, l'espai comprés dins la segona ronda (amb sols el 30% de la població i el 7% de l'espai municipal), crea pràcticament el mateix nombre de notícies (42'6%). La desproporció és evident.

4.1.2. Distribució de notícies segons districtes

Lògicament, el desequilibri de notícies agrupades per districte és també important. En la figura 7 i taula 3 podem veure els districtes més al·ludits, però sols amb aquelles referències que fan esment explícit d'un districte en qüestió, sense tenir en compte notícies dels barris que el conformen. Novament apareixen clarament els dos focus d'atenció que comentàvem: Poblats Marítims i Ciutat Vella, que sumen entre els dos un 50% de les notícies. Després d'ells, Campanar (de gran i recent dinamisme), Olivereta (capdavanter per la problemàtica que va suposar l'any 1988, el Pont de Calatrava, nova connexió amb la resta de la ciutat) i altres dos districtes centrals, Saïdia i Eixample (malgrat que ja aquest, com els següents, amb menors percentatges). Connectant els dos punts d'atenció principals, Camins al Grau i Algirós. Al mateix gràfic podem trobar

TAULA 3

Notícies que fan esment a districtes de la ciutat de València

DISTRICTES		A	DISTRICTES		B
11.	Poblats Marítims	85	1.	Ciutat Vella	15'93
1.	Ciutat Vella	48	11.	Poblats Marítims	14'23
4.	Campanar	23	4.	Campanar	8'15
7.	L'Olivereta	21	7.	L'Olivereta	4'09
5.	La Saïdia	16	13.	Algirós	3'58
2.	L'Eixample	13	5.	La Saïdia	3'37
13.	Algirós	13	2.	L'Eixample	2'61
12.	Camins al Grau	12	12.	Camins al Grau	2'57
15.	Rascanya	8	6.	El Pla del Real	2'15
3.	Extramurs	7	14.	Benimaclet	2'01
6.	El Pla del Real	6	15.	Rascanya	1'87
14.	Benimaclet	5	3.	Extramurs	1'33
10.	Quatre Carreres	4	19.	Pobles del Sud	0'86
9.	Jesús	2	10.	Quatre Carreres	0'60
8.	Patraix	2	8.	Patraix	0'43
16.	Benicalap	1	9.	Jesús	0'42
19.	Pobles del Sud	1	16.	Benicalap	0'28
18.	Pobles de l'Oest	0	18.	Pobles de l'Oest	0

Font: *Levante* i *Las Provincias*.

Elaboració pròpia.

Columna A: Notícies agrupades per districtes.

Columna B: Notícies per 1.000 habitants i districtes.

de bell nou la corona perifèrica «buida», composta per districtes amb percentatges per sota del 4%, al marge completament de la València reflectida als diaris.

Si sumem les referències a barris i a districtes, és a dir, si agrupem totes les notícies aparegudes a la premsa de València sense distinció, observarem com la situació ha canviat lleugerament. Hem representat amb el cartograma següent (figura 8) el mapa del municipi dividit en districtes, però fent correspondre proporcionalment la superfície d'aquests amb el número de notícies aparegudes als diaris valencians. El mapa s'ha distorsionat per a que com més notícies sobre un districte hi haja, més extensió li corresponga.

A hores d'ara és clarament Ciutat Vella el districte que mostra, per la seua grandària, una preponderància manifesta, seguit de Poblats Marítims (tota la façana marítima que s'estén als dos marges del Túria), Pla del Real i Algirós. Per contra, les zones amb menys referències totals, i per tant amb menor superfície representada, són Jesús, Rascanya i Benicalap.

[18]

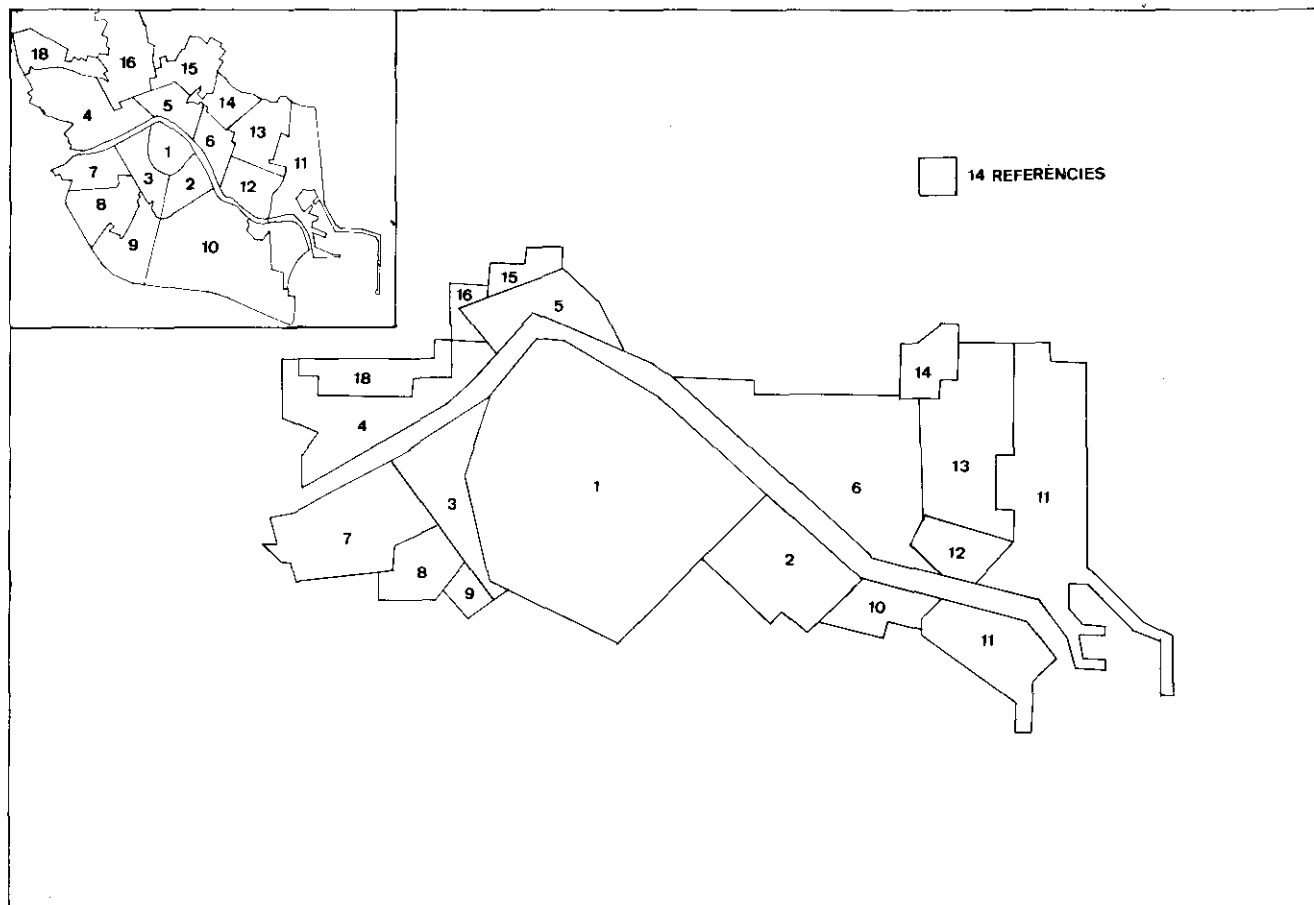

Fig. 8.—Superfície dels districtes de València segons les seues referències.

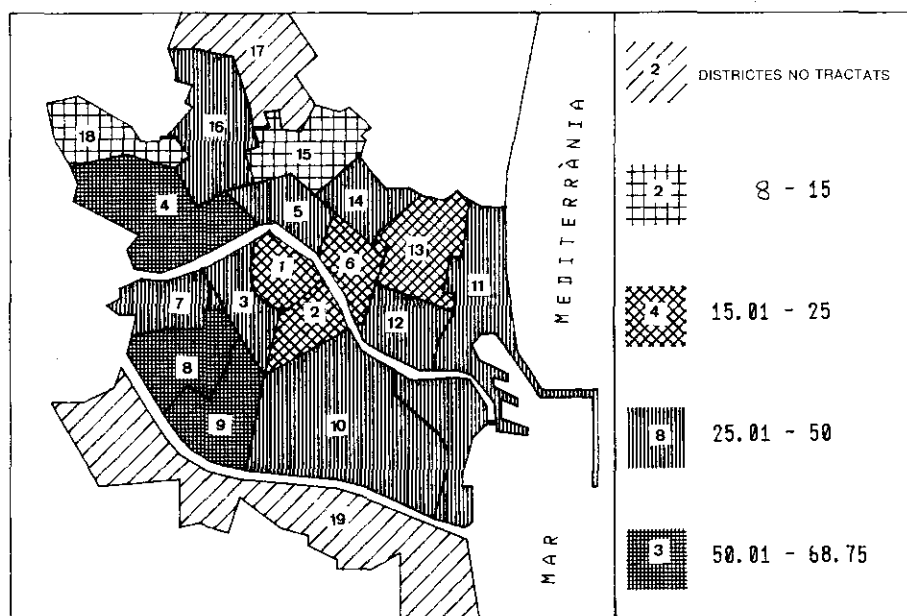

Fig. 9.—Percentatge d'esments referents a Urbanisme i planificació per districtes.

4.2. Els temes especialment tractats als districtes

Si analitzem quins són els grans temes predominants als districtes de la capital trobarem certes observacions interessants.

- Urbanisme i planificació (fig. 9): destaca el districte de Jesús, amb un 69% de les seues referències totals que fan esment d'aquest gran tema (malgrat que cal adonar-se de les només 16 notícies que té al llarg de l'any). Darrere aquest, Campanar (important per una sèrie de temes polèmics, com el previst parc d'atraccions al vell llit del Túria, la terminació del Pont de Calatrava, l'impacte de l'avanç del Pla General d'Ordenació Urbana sobre el terreny d'horta, els nombrosos assumptes urbanístics derivats de la presència de grans centres hospitalaris, comercials i públics al districte, etc.) i Patraix (obres de ferrocarril suburbà, presència d'institucions, com l'hospital Peset Aleixandre i l'avui tancat geropsiquiàtric, mercats, col·legis, etc.). Tots dos districtes tenen al voltant del 55% de les seues notícies dedicades a aquest gran tema.
- Problemàtica social (fig. 10): amb especial atenció a Benimaclet (gràcies a les notícies ocasionades per la inseguretad del pas pel barri del ferrocarril de via estreta: accidents, pressions populars, manifestacions veïnals, etcètera) i Camins del Grau, Benicalap, Rascanya i l'Olivereta, sobretot

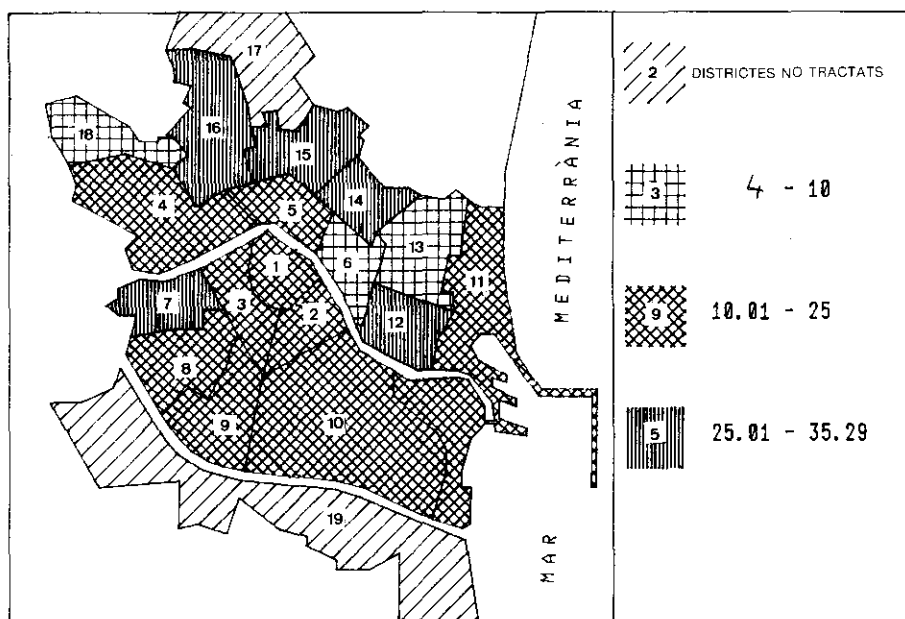

Fig. 10.—Percentatges d'esments referents a Problemàtica social per districtes.

pel problema de la delinqüència. Aquests cinc són els únics districtes per sobre del 25% de les seues referències dedicades a aquesta temàtica.

- Societat i tradició (fig. 11): dos districtes centrals destaquen per ultrapas-sar el 40% de les seues referències totals: Eixampla i Ciutat Vella.
- Política municipal (fig. 12): amb distància, i com districte capdavanter, Pobles de l'Oest (64%, gràcies a la presència de la Fira de Mostres a Beni-màmet), seguit per Olivereta i Campanar (al voltant de l'11%).
- Cultura (fig. 13): Algirós (50%, sobretot per la Universitat Politècnica, amb els seus estudis, convenis, problemes), Pla del Real (35%, presència del campus de Blasco Ibàñez amb diverses facultats i col·legis majors, actes celebrats al nou Palau de la Música, etc.) i Quatre Carreres (28% de les referències fixades, existència de l'Escola de Magisteri, Col·legi de Metges, etc.).

Aquest anàlisi permet trobar algunes tendències importants. El districte central de València, Ciutat Vella, apareix entre els cinc amb menys percentatge de notícies generades per urbanisme i planificació i problemàtica social, en canvi, és dels capdavanter en tradició i societat. Semblant comportament té un altre districte central, l'Eixampla, amb poques notícies sobre política municipal i, com el primer, problemàtica social. També en coincidència amb ell destaca fortament en tradició i societat. Així doncs, sembla haver-hi una certa especialització en la

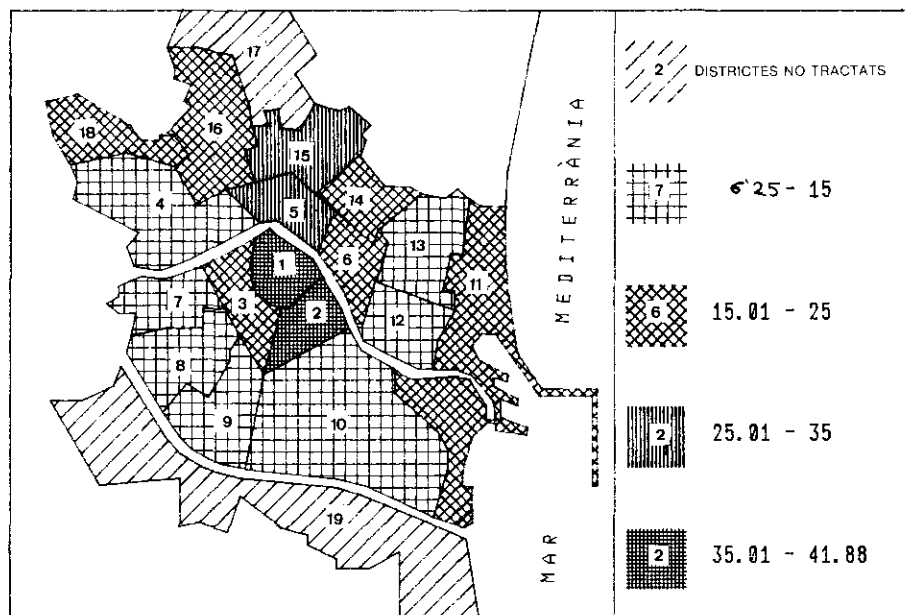

Fig. 11.--Percentatge d'esments referents a Societat i tradició per districtes.

temàtica tractada per districtes. Si a la resta de grans temes la situació és més difusa, la València de la «Tradició i Societat» és clarament central (figura 11), ja que entre els cinc districtes amb més percentatge, quatre són centrals, cosa desconeguda a les altres grans agrupacions de temes.

5. APROXIMACIÓ A UN MODEL EXPLICATIU DE LA GENERACIÓ I DISTRIBUCIÓ DE NOTÍCIES

Una vegada analitzat el conjunt de notícies generades per cadascuna de les dues divisions administratives en què València es divideix, procedirem a establir un possible model explicatiu d'aquesta distribució espacial de les referències fitxades per nosaltres.

A l'hora de fer realitat aquest objectiu, acudirem a les correlacions com una metodologia simple i senzilla que permet veure amb major claredat les probables interrelacions entre les notícies generades i qualsevol altra variable escollida. Així doncs, elaborarem nou correlacions, sempre amb el més flexible mètode Spearman, amb les següents variables: població, superfície, distància al centre, renda, llicències industrials, llicències comercials generals i llicències comercials per subsectors principals.

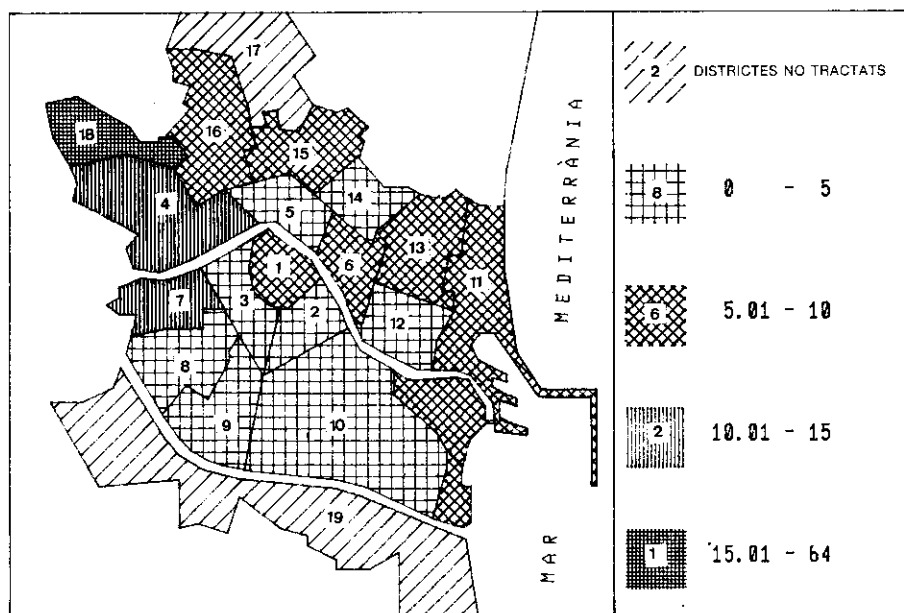

Fig. 12.—Percentatge d'esments referents a Política municipal per districtes.

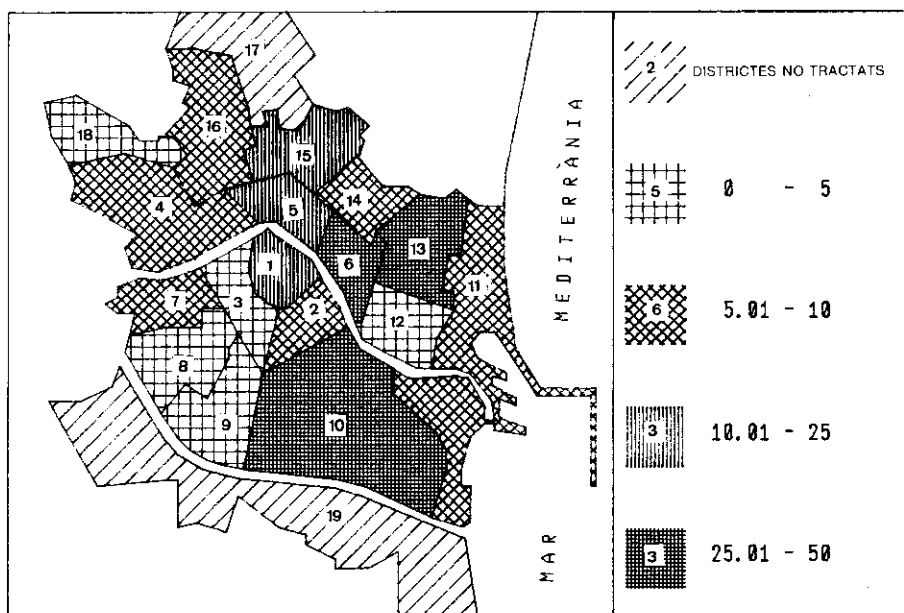

Fig. 13.—Percentatge d'esments referents a Cultura per districtes.

La raó de l'elecció d'aquestes variables i no d'altres es justifica per la pretensió de confirmar o no les següents hipòtesis de treball:

- Afirmació A: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb la seua grossària dins l'estructura general de la ciutat.
- Afirmació B: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb la seua renda.
- Afirmació C: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb el seu grau de centralitat geogràfica.
- Afirmació D: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb la seua importància industrial i comercial, és a dir, amb la seua centralitat econòmica.

Una premissa absolutament necessària abans de començar és l'advertència que, donades les característiques i la funció de la premsa diària en la nostra societat, és gairebé impossible trobar una variable quantitativa que vinga a correlacionar-se perfectament amb el nombre de notícies generades, fonamentalment per dues raons: tractem amb la premsa i tractem amb la ciutat. De la premsa ja hem parlat en les primeres planes. No cal tornar a esmentar la seua funció ideològica, aliena tantes vegades als autèntics problemes i preocupacions urbanes. Per altra banda, l'estudi de l'espai subjectiu en geografia ens ha confirmat que la ciutat (o almenys determinades zones de la mateixa) compten amb atributs, valors i judicis que superen (i en alguns casos contradiuen) l'estricta objectivitat dels números i de l'estadística. Clar exemple d'açò és el valor simbòlic dels centres històrics i dels seus edificis singulars, la cognició de distàncies dins la ciutat, la delimitació subjectiva de barris, les preferències residencials, etc.

Així doncs, si bé és difícil demostrar quines són les variables responsables de la generació de notícies, no ho és tant demostrar com algunes que en principi semblen importants no ho són en absolut.

Anem a veure-ho.

1) Afirmació A. Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb la seua grossària.

Per relacionar dimensió del barri i notícies generades, utilitzarem dues variables fonamentals, com són població i superfície. En principi, pareix raonable pensar que existeix una relació entre les notícies que un barri produeix i la seua importància respecte a habitants i extensió. És lògic suposar que un barri de 25.000 veïns i 30 hectàrees produeix més referències periodístiques al llarg d'un any que un altre amb un miler d'habitants i poc més de 5 hectàrees.

Primer de tot elaborarem un índex general que establira la importància relativa dels barris en la generació de notícies i que, al contrari de l'anàlisi general fet en línies anteriors, tinguera en compte la seua població. De fet, si poc abans havíem dit que els cinc barris amb més notícies durant l'any 1988 havien estat (de més a menys) Sant Francesc, Mestalla, Seu, la Carrasca i el Cabanyal-Canyamelar (veure la taula 2, columna A), ara, amb un índex com notícies per cada 1.000 habitants (taula 2, columna B), el resultat varia, ja que com a barris

capdavanters apareixen (de més a menys), la Carrasca, Seu, Sant Francesc, Xerea i Mestalla. És clar que amb aquest índex alguns barris apareixen sobredimensionats com, p. e., la Carrasca (presència de la Universitat Politècnica), Seu (valor simbòlic i històric important dins la ciutat) i Sant Francesc (centre terciari administratiu i financer). Altres barris, en canvi, destaquen per la seua sorprenent baixa xifra, com Patraix, Gran Via, Tres Forques o la Petxina, tots ells amb poblacions superiors als 12.000 habitants.

Respecte als districtes (taula 3), destaquen per la seua importància respecte a la seua població, Ciutat Vella, Poblat Marítims i Campanar, i en el sentit contrari, Pobles de l'Oest, Benicalap, Jesús i Patraix.

El resultat de la correlació entre nombre d'habitants i de notícies per cada barri, ens dóna un coeficient del 0'22, amb la qual cosa es pot concloure que hi ha poca relació entre aquestes dues variables.

Si aquest anàlisi el fem amb la superfície de cada barri el resultat és del 0'01, molt menys significatiu encara que l'anterior. Podem concloure que el tamany del barri (tant des del punt de vista de la seua població com de la seua extensió) té poca influència en les notícies generades i recollides pels diaris valencians.

2) Afirmació B: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb la seua renda.

Si el factor quantitatiu d'un barri (numèric i geogràfic) no és altament definitori dins l'esquema explicatiu de la generació de notícies, pot semblar més adient recórrer a utilitzar una variable d'importància qualitativa com és la renda.

Per poder comptar amb un coeficient de correlació respecte la renda, optarem per utilitzar els resultats d'una investigació realitzada per l'Oficina d'Estadística (Ajuntament de València, 1988) sobre la renda municipal.

El resultat de la correlació amb el número de notícies va ser del 0'33, superior als anteriors coeficients i que vé a demostrar que, dins la relativament baixa relació entre aquestes variables, a l'hora de cercar explicacions a la València recollida en els diaris locals, és més correcte dirigir-se cap a la renda d'un barri que cap al seu pes específic dins l'estructura poblacional i geogràfica de la ciutat de València.

3) Afirmació C: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb el seu grau de centralitat geogràfica.

La cognició ambiental d'una ciutat, com ha demostrat l'estudi de l'espai subjectiu en geografia, sempre és reduïda i selectiva. Moltes vegades una part de la ciutat es pren com el tot i així, unes poques zones urbanes s'erigeixen com a representatives de tot l'espai urbà. Amb l'anàlisi ja realitzada sobre els espais més esmentats a la premsa diària al llarg de l'any 1988 (recordem l'epígraf anterior), hem trobat que la pròpia ciutat de València reflectida es redueix a l'espai interior de la segona ronda. És per això que podem pensar que la centralitat geogràfica és una variable important a l'hora d'explicar la generació de notícies.

Per poder fer aquest càlcul hem mesurat la distància del punt mitjà de cada barri amb l'edifici de l'Ajuntament de València, el cor polític i administratiu de la ciutat.

El resultat és del $-0'37$, interpretant el seu valor negatiu com que a major distància al centre urbà menor nombre de notícies. Aquest coeficient és encara major que en casos anteriors, però no sembla molt encoratjador per fer-hi recaure gran part del pes d'aquest model interpretatiu.

Partint de les reflexions exposades anteriorment, hem pogut deduir que la ciutat de València té dos focus d'interés destacats per a la premsa diària: el centre històric junt a alguns barris veïns i la façana marítima. A més a més, alguns barris amb un nombre alt de referències, com la Carrasca i Benimàmet, deuen la seua presència capdavantera a elements aliens a si mateixos (Universitat Politècnica i Fira de Mostres, respectivament). Si de la correlació amb la distància eliminem els barris de la façana marítima (que distorsionen el model de distància al centre urbà per conformar ells mateixos un altre centre d'atenció) i els dos casos citats (per al·ludir a fenòmens clarament identificables al marge del factor distància), podríem esperar una millora del nostre model interpretatiu. Efectivament, eliminats Grau, Malva-rosa, Natzaret, Cabanyal-Canyamelar, Carrasca i Benimàmet, el coeficient de correlació arriba a un significatiu $-0'60$ que, donades les característiques d'aquest estudi, representa un alt valor.

Podem afirmar, doncs, que un barri tindrà més possibilitats d'aparèixer com més pròxim estiga al centre urbà i vice-versa, cosa que evidentment resulta més preocupant.

4) Afirmació D: Les notícies que la premsa diària recull sobre cada barri es relacionen amb la seua importància industrial i comercial, és a dir, amb la seua centralitat econòmica.

Per a aquest estudi acudírem a l'anàlisi de l'estructura econòmica dels barris de la ciutat. És possible que la seua activitat industrial reforce l'interés per a la premsa o que siga, en canvi, la seua major activitat comercial i especialment terciària.

Per a fer aquest càlcul hem utilitzat les llicències comercials de l'any 1988, tant en conjunt (licències industrials i comercials), com les comercials desagregades en diversos subsectors.

El coeficient de correlació per a les llicències industrials és $0'24$, que, dins del conjunt d'aquest estudi, sobrepassa tan sols el coeficient de l'extensió i es col·loca quasi a l'altura del corresponent al nombre d'habitants.

En canvi, si aquest càlcul el fem amb les llicències comercials, el resultat millora, doncs arriba a un $0'34$. Desagregant les llicències comercials en tres branques (el subsector 6, que comprén comerç, restaurant i hostaleria i reparacions, el 8 amb les institucions financeres i d'assegurances i el 9 amb altres servicis personals, com sanejament, ensenyament, perruqueria, fotografia, cinema, teatre, etcètera) comprovem que els coeficients tornen a millorar sensiblement, ja que per al sector 6, l'índex és del $0'41$, del $0'43$ per al sector 9 i del $0'49$ per al sector 8.

És a dir, a mesura que definim un espai més terciaritzat, la correlació amb el nombre de notícies augmenta. No resulta estrany que siga el subsector d'institucions financeres i d'assegurances aquell que millor es relacione amb les notícies

generades. Es tracta d'una branca de l'activitat econòmica que ve a definir un altre tipus de centralitat, no estrictament geogràfica, però sí econòmica.

A la taula 8 hem col·locat tots els coeficients i les variables a les que pertanyen aquests.

En definitiva, dues mesures de centralitat (geogràfica i econòmica) ens mostren les millors relacions amb la generació de notícies.

Com ja hem tingut oportunitat de comentar, és gairebé impossible trobar un model explicatiu complet de la generació de notícies i la seua distribució espacial. Quantitativament, només podem acostar-nos a una aproximació general explicativa. Això és el que hem volgut fer amb un petit model de regressió, que ha de ser entès dins aquest context. En aquest model, les variables dependents són les que millor han correlacionat amb les notícies per barri: la distància al centre de la ciutat (excloent el segon focus d'atenció de la façana marítima) i la distribució de llicències comercials del sector d'assegurances i institucions financeres. El resultat explicatiu de la r^2 del model és del 41%, que trobem no és un mal resultat.

6. CONCLUSIONS

Aquest treball d'investigació sobre la imatge pública de la ciutat de València que la premsa diària mostra als seus habitants i visitants confirma que la «realitat» reflectida no és sempre la que podem suposar com «objectiva» *a priori*. Són els autèntics problemes i interessos dels ciutadans els que analitza la premsa local? Existeix una consonància entre la importància d'un barri i el seu pes als diaris? Es transmet la informació sense barreres i controls? La resposta a aquestes i a altres qüestions semblants és, probablement, negativa. La realitat autèntica és que la grossària de la població resident en un barri, la seua extensió física o el seu dinamisme demogràfic, industrial o constructor tenen molt poca influència en les notícies generades.

Caldrà continuar explorant les relacions entre l'espai, la societat i la premsa, però podem concloure, a la vista dels resultats i amb tots els matisos que pot comportar un estudi com aquest, que bona part de la creació i distribució espacial de les notícies en un medi urbà depèn de tres condicions fonamentals.

a) Centralitat geogràfica respecte al cor administratiu i sociopolític de la ciutat. Els barris més pròxims a allò considerat usualment «centre» urbà són els que tenen més possibilitats de veure reflectits els seus problemes, opinions i fets quotidians a la premsa diària. Tanmateix, es poden trobar altres focus d'atenció (barris, carrers, àrees) no geogràficament centrals, que molt difícilment arribaran al caràcter d'aquells.

b) Importància econòmica terciària com a mesura del grau de renovació i modernització de les activitats en espais concrets. Hem pogut veure com hi ha una significativa relació entre la generació de notícies i un indicador del grau d'especialització terciària de cada barri. És d'esperar, doncs, que siguen les zones més

renovades en llurs estructures econòmiques, aquelles que atraguen més l'atenció dels diaris locals.

c) Importància del sentit de lloc (*«sense of place»*) de determinades zones. A les nostres ciutats, els espais que compten amb un sentit de lloc més desenvolupat són, per raons fàcils d'entendre, els centres històrics. Cap espai com ells, exemplifica uns valors i uns símbols públics compartits per una mateixa societat o per un grup d'ella. Són barris que no destaquen ni deuen la seua preeminència a cap factor estadístic quantitatiu. Cada ciutat té un esperit, un sentit del lloc, una sèrie de valors i símbols compartits per la majoria dels ciutadans i que es veuen materialitzats als seus elements, espais o barris. Així, p. e., tot o part del centre històric és part de la història viva d'una ciutat i esdevé idoni marc per a festes, tradicions, itineraris turístics, actes culturals, celebracions públiques i polítiques i tot allò que pugua reflectir un sentit de vida comunitari, i per això és a la vegada un centre d'atenció continu on problemes comuns a tota la ciutat prenen una significació especial, amplificada pel seu caràcter especial. Tanmateix, també pot haver-hi altres zones amb una càrrega simbòlica i pública molt important, com ara la façana marítima, gràcies als seus barris tradicionals, zones d'expansió i oci, activitats portuàries, presència de la mar, història pròpia, etc., malgrat que probablement no arriben a comptar amb el mateix consens social que els altres.

Fins a cert punt, el model centre-perifèria és reproduït en la relació premsa-espai urbà, perquè són els barris cèntrics, modernitzats i cognitivament definits per una imatge pública clara els que més atenció generen en la premsa local. La contrapartida és molt més preocupant: les zones allunyades del centre urbà, tradicionals en les seues activitats o sense una personalitat definida (qüestió aquesta dissortadament tan comú a les nostres ciutats) són aquelles que més difícilment trobaran ressò dels seus afanys i problemes als mitjans de comunicació locals. Com passa també en altres escales del món de la informació, molt sovint, un mateix fet no ho és tant segons la localització i el context del lloc on ocorre.

